

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.10.2021

§ 380

Talousarviomuutoksia vuoden 2021 talousarvioon, KV

1991/02.00.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja, Tiina Mörsky, p.050 358 6502

Laskentapäällikkö, Kati Helin, p.044 716 1059

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää, että Lahden kaupungin vuoden 2021 talousarvion sitovat määrärahat, tuloarviot ja toimintakatteet ovat esitettyjen muutosten jälkeen 1.10.2021 alkaen seuraavat.” Esitetyt muutokset päivitetään tarvittavin osin käyttösuunnitelmiin.

Käyttötalousosan muutosesitykset

Konsernihallinnon palvelualue

Vähennetään konsernipalvelut vastuualueen tuloja -0,43 milj. perustuen

arvioon konserniyhtiöiden resurssivarauskorvauksista ja vähennetään

menoja -0,20 milj. euroa koronapandemiaan varatusta kaupunkitasoisesta

määrärahasta. Menojen vähennyksellä katetaan kaupungin

rahoitusmenojen kasvu +0,20 milj. euroa, jolla tuetaan Lahden Jäähalli

Oy:tä koronapandemian aiheuttamien menetysten kompensoimiseksi.

Lisätään elinvoima- ja työllisyyspalvelut vastualueen, elinvoimapalvelut tuloja +0,60 milj. euroa, perustuen tulo-odotukseen maahanmuuttotyön korvauksista ja projektitoiminnan rahoitusosuuksista.

Vähennetään elinvoima- ja työllisyyspalvelut vastualueen, työllisyyspalvelut tuloja -0,70 milj. euroa ja lisätään menoja +2,96 milj. euroa. Esitetyt muutokset perustuvat koronapandemiasta aiheutuneeseen pitkäaikaistyöttömyyden lisääntymiseen ja vaikeutuneisiin työllistämistoimiin.

Konsernihallinnon palvelualueen nettomuutokset heikentävät tulosta yhteensä -3,29 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Konsernipalvelut vastuualue tuloarvio 7 433 200 euroa
- Konsernipalvelut vastuualue määräraha 60 506 500 euroa
- Elinvoima- ja työllisyyspalvelut vastuualue, elinvoimapalvelut toimintakate 7 032 800 euroa
- Elinvoima- ja työllisyyspalvelut vastuualue, työllisyyspalvelut toimintakate 25 047 600 euroa

Sivistyksen palvelualue

Lisätään lasten ja nuorten kasvu vastualueen menoja +3,00 milj. euroa, perustuen varhaiskasvatuksen kasvaneisiin palvelusetelikustannuksiin sekä palvelun piirissä olevien lasten määrän kasvuun.

Vähennetään osaaminen ja tieto vastualueelta menoja -0,65 milj. euroa ja

lisätään osallisuuden ja tiedon vastuualue, osaaminen menoja +0,65 milj. euroa. Määrärahan siirto liittyy 1.6.2021 voimaan tulleeseen hallintosääntömuutokseen.

Vähennetään osallisuuden ja tiedon vastuualue, osallisuus tuloja -0,20 milj. euroa, perustuen kirjaston tulo-odotuksen heikkenemiseen ja vähennetään menoja -0,20 milj. euroa, joka kattaa tulo-odotuksen heikkenemisen.

Vähennetään liikunta ja kulttuuri vastuualueen tuloja -0,50 milj. euroa, perustuen koronapandemiasta aiheutuneisiin liikuntapaikkojen käyttörajoituksiin.

Sivistyksen palvelualueen palvelualueen nettomuutokset heikentävät tulosta yhteensä -3,50 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Lasten ja nuorten kasvu vastuualue tuloarvio 9 218 400 euroa
- Lasten ja nuorten kasvu vastuualue määräraha 188 161 600 euroa
- Osaaminen ja tieto vastuualue tuloarvio 217 000 euroa
- Osaaminen ja tieto vastuualue määräraha 8 993 600 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osaaminen tuloarvio 48 600 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osaaminen määräraha 9 941 000 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osallisuus tuloarvio 296 200 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osallisuus määräraha 5 389 600 euroa
- Liikunta ja kulttuuri vastuualue tuloarvio 1 567 600 euroa
- Liikunta ja kulttuuri vastuualue määräraha 30 225 300 euroa

Kaupunkiympäristön palvelualue

Lisätään kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja

ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä tuloja +0,80 milj. euroa ja vähennetään menoja -0,40 milj. euroa. Muutoksilla katetaan koronapandemiasta aiheutuvaa joukkoliikenteen tulo-odotuksen heikkenemistä.

Vähennetään joukkoliikenteen tuloja -1,20 milj. euroa, perustuen koronapandemian aiheuttamiin lipputulomenetyksiin.

Kaupunkiympäristön palvelualueen muutoksilla ei ole tulosvaikutusta.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä tuloarvio 26 960 800 euroa
- Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä määräraha 30 036 900 euroa
- Joukkoliikenne toimintakate 7 921 600 euroa

Tuloslaskelmaosan muutosesitykset

Lisätään kunnan verotuloarvioon +4,50 milj. euroa ja yhteisöverotuloarvioon +9,19 milj. euroa, perustuen arvioitua myönteisempään verotulokehitykseen. Kokonaisuudessaan verotulojen tuloarvio paranee +13,69 milj. euroa.

Lisätään valtionosuustuloarvioon +0,75 milj. euroa, perustuen OKM:n ja VM:n tekemiin oikaisupäätöksiin.

Lisätään muihin rahoitusmenoihin +0,20 milj. euroa, jolla tuetaan Lahden Jäähalli Oy:tä koronapandemian aiheuttamien menetysten kompensoimiseksi.

Sitovuustaso muutoksen jälkeen:

- Muut rahoitustulot ja -menot nettositovuus -12 409 000 euroa

Investointiosan muutosesitykset

Lisätään julkisen käyttöomaisuuden investointituloja +0,20 milj. euroa ja investointimenoja +0,20 milj. euroa, perustuen Hennalan kasarmialueen hankekohtaiseen varaukseen.

Sitovuustaso muutosten jälkeen:

- Julkisen käyttöomaisuuden investointimenot 30 381 000 euroa

Rahoitusosan muutosesitykset

Lisätään antolainojen vähennyksiä +2,52 milj. euroa ja vähennetään antolainojen lisäyksiä -10,00 milj. euroa. Muutosten jälkeen antolainojen määrä pienenee -12,52 milj. euroa. Vähennetään pitkäaikaista lainanottoa -23,66 milj. euroa. Edellä esitetyt muutokset perustuvat investointitason muuttuvuuteen sekä kaupungin kassan parantuneeseen tasoon.

Käyttösuunnitelmamuutokset

Kaupunginhallitus hyväksyy perusteluosassa esitetyt konsernihallinnon palvelualueen vakituiset hyväksymisoikeusmuutokset.

Toimintasääntömuutos

Kaupunkiympäristölautakunta on 1.9.2021 § 9 päättänyt vastualueiden nimimuutoksista. Muutos vaikuttaa myös sitovan tason nimeen. Uusi sitovataso on muutoksen jälkeen kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastualueet yhteensä (aiempi nimi:

maankäyttö ja aluehankkeet, kunnallistekniikka sekä rakennus- ja ympäristövalvonta vastualueet yhteensä).

## Perusteluosa

Vuoden 2021 talousarvioon esitetään tehtäväksi muutoksia, joihin liittyen on tehty päätöksiä talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Esitetyt käyttötalouden muutokset vähentävät tuloja -1,63 milj. euroa ja lisäävät menoja +5,16 milj. euroa. Vaikutus toimintakatteeseen on -6,79 milj. euroa. Esitetty investointimuutos lisää investointituloja ja -menoja +0,20 milj. euroa. Käyttötalouden muutokset katetaan verorahoituksen muutoksilla. Verotuloihin, valtionosuuksiin ja rahoitustuottoihin ja -kuluihin esitettyjen muutosten jälkeen vuosikate ja tilikauden tulos vahvistuvat +7,45 milj. euroa.

Sitovuustasojen muutokset on esitetty liitteessä 1. ja päivitetty tulos- ja rahoituslaskelma liitteessä 2.

## **Käyttötalousosa**

### **Konsernihallinnon palvelualue**

#### **Konsernipalvelut: Korvaukset konserniyhtiöiltä**

Esitetään vähennettäväksi konsernipalvelujen vastualueen tuloja -0,4 milj. euroa. Konserniyhtiöiden resurssivarauskorvauksia arvioidaan maksettavan vähemmän kuin mitä voimassa olevaan talousarvioon sisältyy.

#### **Elinvoimapalvelut: Korvaukset ja rahoitusosuudet**

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti 27.9.2021 § 84 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että

elinvoimapalvelujen tuloja lisätään +0,6 milj. euroa maahanmuuttotyön korvausten ja projektitoiminnasta saatavien rahoitusosuuksien vuoksi.

### **Työllisyyspalvelut: Työllistämistoimet ja avustukset**

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti 27.9.2021 § 84 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että työllisyyspalvelujen tuloja vähennetään -0,7 milj. euroa ja menoja lisätään +3,0 milj. euroa vaikeutuneiden työllistämistoimien ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuennusteen vuoksi.

### **Sivistyksen palvelualue**

Sivistyslautakunta päätti 28.9.2021 § 106 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että lasten ja nuorten kasvun - vastuualueen menoja lisätään +3 milj. euroa varhaiskasvatukseen yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden kasvun ja varhaiskasvatuksen osallisuusasteen nousun vuoksi.

Sivistyslautakunta päätti 28.9.2021 § 106 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että osaaminen ja tieto -vastuualueen lukiokoulutuksen menoja vähennetään -0,65 milj. euroa ja osallisuuden ja tiedon vastuualueen, osaaminen menoja lisätään +0,65 milj. euroa lukiokoulutukseen. Ennen 1.6.2021 voimaan tulleen hallintosäätömuutoksen mukaista organisaatiomuutosta osaaminen ja tieto -vastuualueen lukiokoulutukseen haettiin lisämääräraha +0,65 milj. euroa oppivelvollisuuden laajentamiseen. Tämä lisämääräraha siirretään uudelle osallisuuden ja tiedon vastuualueelle lukiokoulutukseen.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päätti 29.9.2021 § 20 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että liikunta- ja kulttuuri -vastuualueen tuloja vähennetään -0,5 milj. euroa liikuntapalvelujen koronapandemian vaikutusten vuoksi.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päätti 29.9.2021 § 20 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että osallisuuden ja tiedon -vastuualueen, osallisuus tuloja vähennetään -0,2 milj. euroa ja menoja vähennetään -0,2 milj. euroa kirjasto- ja tietopalvelujen koronapandemian vaikutusten vuoksi.

### **Kaupunkiympäristön palvelualue**

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 29.9.2021 § 31 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että joukkoliikenteen tuloarviota vähennetään -1,2 milj. euroa.

Koronapandemian vuoksi joukkoliikenteen lipputulot ovat jääneet arvioitua pienemmiksi. Vuoden 2021 lipputulojen toteumaprosentti on arvion mukaan noin 62 % alkuperäiseen talousarvioon nähden. Tulojen vähennys katetaan palvelualueen sisältä kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta -vastuualueet yhteensä lisäämällä tuloja +0,8 milj. euroa ja vähentämällä menoja -0,4 milj. euroa. Tulojen lisäys perustuu arvioon, jonka mukaan kaupunkisuunnittelun vastuualueen vuokratuotot toteutuvat vuonna 2021 talousarviota suurempana. Menojen vähennys perustuu arvioon, jonka mukaan vastuualueen toimintakulut jäävät talousarviota pienemmiksi.

### **Tuloslaskelmaosa**

#### **Verotulot**

Vuoden 2021 talous on kehittynyt arvioitua myönteisemmin ja se näkyy kunnan tuloverojen ja yhteisöverojen kehityksessä. Verotulojen arvioidaan kasvavan +5,1 %. Kuluvan vuoden palkkasumman kehitys on ollut ennakoitua parempaa, ja kasvu on ennusteiden mukaan noin 4 %. Yhteisöveron ennakkotilitykset ovat kasvussa, lisäksi yhteisöveron kehitykseen vaikuttaa kuluvan vuoden yhteisöveron kuntien jako-



osuudessa oleva 10 prosenttiyksikön korotus. Korotus on osa koronavirusepidemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden kokonaisuutta, jonka tarkoituksena on turvata peruspalvelujen järjestämisen edellytykset ja helpottaa poikkeustilanteesta johtuvia kuntien talouden vaikeuksia. Edellä mainitut muutokset lisäävät kunnan verotuloarviota +4,50 milj. euroa ja yhteisöverotuloarviota +9,19 milj. euroa, kokonaisvaikutus +13,69 milj. euroa.

### **Valtionosuudet**

Kaupunginhallitus päätti 1.3.2021 § 94 hakea oikaisua opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) myöntämään valtionosuuspäätökseen vuodelle 2021. Lahden kaupungin oikaisuvaatimus koski päätöksen pohjana olleita virheellisiä tietoja, jotka on kevään aikana tarkasteltu kokonaisuudessaan OKM:n ja opetushallituksen kanssa. OKM teki alkuperäiseen päätökseensä 27.7.2021 oikaisun, jolla on tulosvaikutusta Lahden kaupungille +0,79 milj. euroa. Lisäksi valtiovarainministeriö (VM) on oikaissut päätöksellään 31.3.2021 vuonna 2020 maksettuja peruspalvelujen valtionosuuksia, tulosvaikutus Lahden kaupungille on +0,06 milj. euroa. Oikaistaan valtionosuustuloarviot vastaamaan VM:n 30.12.2020 ja 31.3.2021 sekä OKM:n 31.12.2020 ja 27.7.2021 tekemiä valtionosuuspäätöksiä. Tuloarviossa otetaan huomioon OKM:lle 20.9.2021 ilmoitettuun oppilasmääriin perustuva täsmäytys vuoden 2021 maksatukseen, arvio -0,10 milj. euroa. Kokonaisvaikutus tulokseen +0,75 milj. euroa.

### **Muut rahoitustulot ja -menot**

Konserni- ja tilajaosto 21.6.2021 § 63 päätti tukea Lahden Jäähalli Oy:tä koronapandemian aiheuttamien menetysten kattamiseksi ja yhtiön toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi alentamalla kaupungin myöntämän pitkäaikaisen lainan pääomaa yhteenä +0,20 milj. euroa.

## **Investointiosa**

### **Julkinen käyttöomaisuus**

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 29.9.2021 § 31 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että julkisen käyttöomaisuuden investointituloja lisätään +0,2 milj. euroa ja investointimenoja lisätään +0,2 milj. euroa. Lisäykset perustuvat investointimenojen kauttalaskutukseen. Lahden kaupungin ja Senaatti-kiinteistöjen välillä on voimassa maankäyttösopimus. Sopimuksen perusteella on käynnistetty Hennalan kasarmialueen infran toteutus. Sopimuksen mukaan Senaatti-kiinteistöt vastaa pilaantuneiden maiden poistamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lahden kaupunki maksaa menot ja laskuttaa ne edelleen Senaatti-kiinteistöltä.

## **Rahoitusosa**

### **Antolainat**

Antolainojen vähennyksiä lisätään +2,50 milj. euroa. Lisäys perustuu tytäryhtiöiden ylimääräisiin lainanlyhennyksiin sekä lainajärjestelyihin liittyviin lyhennyssuunnitelmamuutoksiin. Antolainojen lisäyksiä vähennetään -10,0 milj. euroa. Tytäryhtiöille myönnettävä lainamäärä jää arvioitua pienemmäksi liittyen investointitason epävarmuuksiin.

### **Lainanotto, pitkäaikaiset lainat**

Pitkäaikaiseen lainanottoon varattu määräraha -23,66 milj. euroa poistetaan, koska tarvetta lainan nostolle ei ole. Kaupungin kassan tilannetta on parantanut muun muassa Paavolan kampuksen myynti.

### **Käyttösuunnitelman muutos**

Konsernipalvelut vastuualueen kustannuspaikka 101010017 elinvoima- ja työllisyysjaosto, hyväksyjäksi muutetaan elinvoimajohtaja ja

kustannuspaikan 101012000 kaupunginhallituksen käytettävissä olevat määrärahat, konsernipalvelujohtajan henkilökohtaiset laskut, varahyväksyjäksi lisätään kaupunginlakimies aiempien hyväksymisoikeuksien lisäksi. Muutos astuu voimaan 1.10.2021.

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukiello

## Toimenpiteet

KH: KV

KV: Ote: Konsernihallinnon palvelualue, sivistyksen palvelualue, kaupunkiympäristön palvelualue, Lahden Tilakeskus, taloussuunnittelu, controllerpalvelut, rahoituspalvelut